



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSA Ewelina Kocurek-Grabowska

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa B. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w S.
o odprawę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 lipca 2025 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 24 czerwca 2024 r., sygn. akt VI Pa 15/21,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w całości i oddala apelację
pозwanego,**

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.400
(pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie, wyrokiem z dnia 29 stycznia 2021 r., zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Izby Administracji Skarbowej w S. na rzecz powoda B. B. kwotę 41.591 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.680 zł tytułem kosztów procesu (pkt III).

W sprawie ustalono, że powód był funkcjonariuszem celnym od 12 czerwca 1992 r. Od dnia 1 marca 2017 r. pełnił służbę w Izbie Administracji Skarbowej w S. jako funkcjonariusz służby celno-skarbowej. Pismem z dnia 25 maja 2017 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w S. przedstawił mu propozycję określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w S.. Według tej propozycji miał on zostać zatrudniony jako ekspert skarbowy w Czwartym Dziale Organu Wierzyciela w Trzecim Urzędzie Skarbowym w S. w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Proponowane warunki, po ich przyjęciu, miały obowiązywać od dnia następnego po dniu przyjęcia powyższej propozycji, nie wcześniej niż od dnia 1 czerwca 2017 r. Jednocześnie został pouczone, że w terminie 14 dni od otrzymania propozycji powinien złożyć pisemne oświadczenie o przyjęciu albo o odmowie przyjęcia propozycji. Niezłożenie oświadczenia w tym terminie miało być równoznaczne z odmową jej przyjęcia. Dalszym skutkiem odmowy miało być wygaśnięcie stosunku służby po upływie trzech miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono oświadczenie o odmowie lub upłynął termin do jego złożenia. Powód w dniu 5 czerwca 2017 r. wyraził zgodę na zaproponowane warunki zatrudnienia. Na skutek powyższego stosunek służby powoda wygaś, a od następnego dnia stał się on pracownikiem Izby Administracji Skarbowej w S..

Pismem z dnia 21 lutego 2020 r. powód wezwał Skarb Państwa - Izbę Administracji Skarbowej w S. do wypłaty odprawy z tytułu zwolnienia ze służby, lecz otrzymał odpowiedź odmowną (pismo z dnia 9 kwietnia 2020 r.).

W ocenie Sądu Rejonowego, podstawy prawnej roszczenia o odprawę nie może stanowić art. 170 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r.,

poz. 1948, dalej jako pw.KAS), który dotyczy różnych świadczeń przysługujących różnym grupom i w istocie odsyła do stosowania innych przepisów, dotyczących poszczególnych uprawnień. Zatem wobec braku możliwości stosowania uchylonej ustawy o Służbie Celnej takim przepisem będzie obowiązujący już 31 maja 2017 r. przepis art. 250 ust. 4 ustawy o KAS. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19 stosunek służby w związku z przyjęciem propozycji zawarcia umowy o pracę wygasa, co w istocie oznacza zwolnienie ze służby. Niewątpliwie przyczyną tego wygaśnięcia jest reorganizacja wszystkich jednostek organizacyjnych KAS, będąca wynikiem reformy administracji celno-skarbowej. Powinno to prowadzić do nabycia przez funkcjonariusza zwolnionego ze służby i przeniesionemu do stosunku pracy - prawa do odprawy związanej z utratą statusu funkcjonariusza. Zarówno funkcjonariusz, który nie otrzymał propozycji zatrudnienia lub odmówił jej przyjęcia, jak i funkcjonariusz „ucywilniony” znajdują się w podobnej sytuacji, to jest ich stosunki służbowe wygasły i utracili status członka służby celno-skarbowej, a tym samym nie mogą skorzystać ze szczególnej ochrony stosunku służby (art. 179-181 ustawy o KAS), są pozbawieni dostępu do ścieżki awansowej (art. 197 ustawy o KAS), szczególnej ochrony prawnej (art. 210 ustawy o KAS), dodatkowego urlopu wypoczynkowego (art. 216 ust. 4 ustawy o KAS), płatnego urlopu zdrowotnego (art. 217 ustawy o KAS), wyróżnień (art. 219 ustawy o KAS), dodatków do uposażenia (art. 226 ustawy o KAS), nagród (art. 241-242 ustawy o KAS) i innych uprawnień związanych ze stosunkiem służby.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że podstawę roszczenia w zakresie ustawowych odsetek za opóźnienie stanowił art. 252 ustawy o KAS. Odprawa powinna być wypłacona w dniu ziszczenia się wszystkich przesłanek warunkujących jej przyznanie, czyli w ostatnim dniu służby powoda. Ponieważ powód domagał się zasądzenia odsetek już od dnia 1 czerwca 2017 r., żądanie to za okres od 1 czerwca do 5 czerwca 2017 r. podlegało oddaleniu.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 24 czerwca 2024 r., zmienił wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, jednak dokonana wykładnia prawa nie może się ostać.

Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu, zgodnie z którym z treści art. 170 ust. 4 ustawy pw.KAS wynika, że każdej z dwóch grup adresatów, które ten przepis - jednoznacznie na gruncie reguł znaczeniowych wyrazów w języku polskim - określa (stanowi o pracownikach oraz funkcjonariuszach), przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo świadczenia należne w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3, to jest ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej. Sąd ten podkreślił, że wydzielone z wykładanego przepisu zdania składowe mogłyby więc stanowić samodzielne regulacje, a mianowicie: (-) pracownikom przysługuje świadczenie należne w związku z likwidacją urzędu; (-) funkcjonariuszom przysługuje świadczenie należne w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3 czyli ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej.

W ocenie Sądu Okręgowego, każda inna interpretacja nie odpowiada literalnej treści przepisu, a ustawodawca nie bez celu posłużył się w art. 170 ust. 4 ustawy pw.KAS wyrazem „świadczenia” w liczbie mnogiej. Chodzi bowiem o dwa różne, przysługujące z różnych podstaw prawnych świadczenia, dla osób świadczących pracę na całkowicie odmiennych podstawach - umownego stosunku pracy oraz stosunku administracyjnoprawnego. O ile zamiarem ustawodawcy byłoby przyznanie pracownikom i funkcjonariuszom jednego, opartego na tej samej podstawie i w taki sam sposób naliczonego świadczenia, to całkowicie nielogiczne byłoby zastosowanie liczby mnogiej w odniesieniu do tego wyrazu i jednocześnie wskazanie, że świadczenia te przysługują odpowiednio albo w związku z likwidacją urzędu, albo w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie ma sprzeczności w tym, iż ustawodawca w odniesieniu do funkcjonariuszy (i to wyłącznie do nich, co oczywiste w kontekście administracyjnoprawnej podstawy wykonywania pracy), powołał podstawę ustalenia odprawy (art. 159 pkt 3, ustawy o Służbie Celnej), a wobec pracowników nie powołał ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2016 r., poz. 1474 ze zm.). W odniesieniu do pracowników wątpliwości co do podstaw ustalenia odprawy jednak nie powstają, gdyż ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o

szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników obowiązuje i ma zastosowanie do pracowników służby cywilnej na podstawie art. 9 ustawy o Służbie Cywilnej.

Zwrot „odpowiednio”, który pojawia się w art. 170 ust. 4, należy tłumaczyć w ten sposób, iż świadczenia przysługują odpowiednio: pracownikowi służby celnej - w przypadku likwidacji urzędu a funkcjonariuszowi - w przypadku zniesienia jednostki. Nie ma natomiast w wykładanej normie wskazania, iż przepisy ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3 stosuje się odpowiednio do pracowników likwidowanych urzędów. Z powyższych względów Sąd odwoławczy nie podzielił stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 6 lutego 2024 r., III PZP 2/23.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik powoda, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości. W podstawach kasacyjnych wskazał na naruszenie prawa materialnego, przez błędną wykładnię art. 163 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. pw.KAS, polegającą na wadliwym zastosowaniu wyłącznie reguł wykładni językowej i błędnym przyjęciu, że funkcjonariuszowi służby celnej, który zgodnie z art. 165 ust. 3 pw.KAS stał się funkcjonariuszem służby celno-skarbowej pełniącym służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej i który następnie przyjął propozycję, o której mowa w art. 165 ust. 7 pw.KAS, określającą nowe warunki zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, stając się zgodnie z art. 171 ust. 1 tej ustawy pracownikiem zatrudnionym w Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie umowy o pracę, nie przysługuje — w związku z zakończeniem służby - prawo do odprawy pieniężnej, co skutkowało odmową dokonania prokonstytucyjnej wykładni przepisów art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 1, 3 i 4 pw.KAS, co też koliduje z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa zawartą w art. 32 Konstytucji RP i zasadą równości w zakresie ochrony praw majątkowych (art. 64 ust. 2 Konstytucji RP) w związku z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP.

Mając powyższe na względzie, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości oraz oddalenie apelacji pozwanego — na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁶ k.p.c., ewentualnie — o uchylenie zaskarżonego wyroku

w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu ze skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Prokuratoria Generalna RP wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się zasadna. W przedmiotowej sprawie wobec braku oparcia skargi kasacyjnej na podstawie naruszenia przepisów postępowania, zakres kognicji Sądu Najwyższego wytyczyły zarzuty podniesione w ramach kasacyjnej podstawy naruszenia prawa materialnego. Jednocześnie wskazane podstawy oznaczają, że Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany poczynionymi w toku procesu ustaleniami faktycznymi.

Wątpliwości dotyczące roszczeń o odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby dochodzonych przez funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a mianowicie, czy prawo do odprawy powinno przysługiwać funkcjonariuszom, którzy propozycję pracy otrzymali i ją przyjęli, czy powinno być przyznane jedynie tym funkcjonariuszom celnym, którym nie zaproponowano ani służby, ani dalszej pracy w Krajowej Administracji Skarbowej (lub którzy te propozycje odrzucili), odnoszących się do wykładni z art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej oraz art. 170 ust. 3 i 4 ustawy pw.KAS zostały rozstrzygnięte uchwałą Sądu Najwyższego z 6 lutego 2024 r., III PZP 2/23 (OSNP 2024 nr 7, poz. 69). Stwierdzono w niej, że funkcjonariuszowi służby celnej, który zgodnie z art. 165 ust. 3 ustawy pw.KAS stał się funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej pełniącym służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej i który następnie przyjął propozycję, o jakiej mowa w art. 165 ust. 7 tej ustawy, określającą nowe warunki zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, stając się zgodnie z art. 171 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy pracownikiem zatrudnionym w Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie umowy o pracę, przysługuje - w związku z zakończeniem służby - prawo do odprawy pieniężnej (art. 163 ust. 4

ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 1, 3 i 4 ustawy pw.KAS).

Podejmując uchwałę, Sąd Najwyższy przyznał, że problematyka skutków tzw. „ucywilnienia” stosunków służbowych funkcjonariuszy Służby Celnej stała się już przedmiotem bogatego orzecznictwa sądowego, w tym orzeczeń Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. Naczelny Sąd Administracyjny przedstawił koncepcję „przekształcenia” administracyjnoprawnego stosunku służby w stosunek pracy w uchwale składu siedmiu sędziów z 1 lipca 2019 r., I OPS 1/19 (ONSAiWSA 2019 Nr 5, poz. 71).

Jednak koncepcja ta została trafnie odrzucona w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. postanowienie z 4 lutego 2021 r., II PSKP 6/21, LEX nr 3117767; uchwała Sądu Najwyższego z 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19, OSNP 2020 nr 7, poz. 63), który przyjął, że w zaistniałej sytuacji doszło do ustania stosunku służbowego i nawiązania w jego miejsce stosunku pracy. We wskazanej wyżej uchwale Sądu Najwyższego (III PZP 7/19, tak samo w postanowieniu Sądu Najwyższego z 4 lutego 2021 r., II PSKP 6/21, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego 2022 nr 1, s. 132, z omówieniem M. Szpyrki) Sąd Najwyższy uznał, że zawierając umowę o pracę strony stosunku służbowego, jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak „przekształcenia”, w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, czyli przykładowo jak w odnowieniu z art. 506 k.c., lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego. Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi do zwolnienia z dotychczasowej służby. W konsekwencji powyższego Sąd Najwyższy przyjął we wskazanej uchwale stanowisko, że były funkcjonariusz celny ma prawo do

otrzymania świadectwa służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy pw.KAS.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Najwyższy uznał, że podstawa do przyjęcia poglądu o przysługiwaniu odprawy w takiej sytuacji wynika z prokonstytucyjnej wykładni przepisów ustawowych, uwzględniającej zasadę równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne. Sąd Najwyższy stanął zatem na stanowisku, zgodnie z którym, mimo że prawo do odprawy nie wynika wprost z art. 170 ust. 1 ustawy - ustawy pw.KAS, konieczne jest odstąpienie od jego wykładni językowej na rzecz wykładni funkcjonalnej i systemowej. Taka możliwość wynika z analizy orzeczeń Sądu Najwyższego, w których podkreśla się trafnie, że odejście od wyników wykładni językowej jest uzasadnione wtedy, gdy prowadzi ona do absurdu albo do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji lub gdy zachodzi sprzeczność jej wyników z podstawowymi założeniami systemu prawnego albo niemożność jej akceptacji ze względów moralnych lub społecznych (uchwały Sądu Najwyższego: z 14 października 2004 r., III CZP 37/04, OSNC 2005 Nr 3, poz. 42; z 20 lipca 2005 r., I KZP 18/05, OSNKW 2005 Nr 9, poz. 74; z 23 maja 2012 r., III CZP 11/12, OSNC 2012 Nr 10, poz. 118; wyroki Sądu Najwyższego: z 8 maja 1998 r., I CKN 664/97, OSNC 1999 Nr 1, poz. 7; z 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, OSNC 2005 nr 7-8, poz. 137; z 18 stycznia 2008 r., V CSK 351/07, OSNC 2009 nr 3, poz. 44; z 17 maja 2023 r., I PSKP 20/22, OSNP 2024 Nr 1, poz. 3).

W ocenie Sądu Najwyższego, odprawa w służbach mundurowych ma charakter gratyfikacji za wieloletnią służbę dla Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to dodatkowym uzasadnieniem dla jej wypłaty osobie, która w sposób niezawiniony i wbrew swojej woli służbę tę kończy. W przypadku funkcjonariusza, którego służba na skutek przyjęcia zaproponowanych warunków zatrudnienia na stanowisku w ramach korpusu służby cywilnej uległa zakończeniu i który utracił szereg uprawnień składających się na tak zwane „prawo do munduru”, konieczne jest zrekompensowanie mu dotychczasowych szczególnych warunków służby związanych z pracą w formacji mundurowej.

Sąd Najwyższy wskazał, że art. 64 ust. 2 Konstytucji RP jest uznana w orzecznictwie Sądu Najwyższego podstawą uzasadniającą przyznanie świadczenia funkcjonariuszom (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., III PZP 1/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 227). Sytuacja takiego funkcjonariusza nie może być gorsza od sytuacji funkcjonariusza, którego stosunek służbowy wygasł wobec niezaproponowania lub odrzucenia zatrudnienia w formie pracowniczej, podczas gdy obaj tracą swój status funkcjonariusza oraz związane z nim uprawnienia. Sam fakt nawiązania stosunku pracowniczego z Krajową Administracją Skarbową nie poprawia sytuacji byłego funkcjonariusza na tyle, aby uznać, że wyłącza prawo do odprawy. Podkreślił, że jego sytuacja nie różni się zasadniczo od sytuacji funkcjonariusza, który przed wygaśnięciem stosunku służbowego znalazł nową pracę i nawiązał stosunek pracy bezpośrednio po wygaśnięciu stosunku służbowego, a przecież w tym drugim przypadku przysługiwałaby mu odprawa na podstawie art. 170 ust. 4 ustawy pw.KAS.

Zgodnie z art. 163 ust. 4 uchylonej ustawy o Służbie Celnej, funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 tego artykułu. Przepis ten odnosi się bezpośrednio do zniesienia lub reorganizacji jednostki organizacyjnej, nie zaś do likwidacji i przekształcenia całej Służby; nie budzi jednak wątpliwości Sądu Najwyższego, że w takiej sytuacji do funkcjonariusza *per analogiam* znajdzie odpowiednie zastosowanie art. 170 ust. 4 ustawy pw.KAS, który przyznaje świadczenia należne w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki w rozumieniu ustawy o Służbie Celnej. Wynika to ze wskazanej powyżej tożsamości sytuacji funkcjonariusza, którego stosunek służbowy wygasł z uwagi na nieprzyjęcie zaproponowanych warunków, jak również z uwagi na ich przyjęcie i nawiązanie w miejsce wygasłego stosunku służbowego - stosunku pracy. Tym samym funkcjonariuszowi należy odprawa na podstawie art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej.

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił zatem powody, dla których nie można zaakceptować stanowiska, że – na gruncie niniejszej sprawy – powodowi nie należy się odprawa pieniężna, a tym samym wyznaczył standard

interpretacyjny, który obecnie nie znajduje uzasadnienia dla odmiennej wykładni niż ta zaprezentowana w uchwale. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną podziela powyższe poglądy, dążąc tym samym do ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych. Z tych względów wskazane w skardze przepisy prawa materialnego uzasadniają orzeczenie reformatoryjne (zgodnie z wnioskiem skargi kasacyjnej), to jest upoważniają do uchylenia zaskarżonego wyroku i oddalenia apelacji pozwanego od wyroku Sądu pierwszej instancji, mocą którego przyznano powodowi prawo do odprawy pieniężnej. Dlatego Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398¹⁶ k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. w odniesieniu do kosztów zastępstwa procesowego. Z akt sprawy wynika, że skarga kasacyjna została złożona w dniu 17 października 2024 r. z oznaczeniem wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości 41.591 zł. Następnie zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału Sądu Okręgowego w Szczecinie pełnomocnik powoda został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez uiszczenie opłaty w wysokości 1.980 zł i dana kwota została uiszczona (k-236).

Opłacie sądowej podlegała skarga kasacyjna wniesiona w sprawie z zakresu prawa pracy, a rodzaj opłaty był uzależniony od wartości przedmiotu sporu, określonej według reguł zawartych w przepisach k.p.c. Treść zdania drugiego art. 35 ust. 1 u.k.s.c. jest wyraźna i wynika z niej wprost, że rodzaj opłaty w sprawach z zakresu prawa pracy (podstawowa, stosunkowa) zależy od wartości przedmiotu sporu przewyższającej 50.000 zł, a nie od wartości przedmiotu zaskarżenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 października 2020 r., I PZ 5/20, LEX nr 3066648). W sprawie wartość przedmiotu sporu wskazana w pozwie opiewała na kwotę 41.591 zł. Do tego nie można pominąć, że ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860) dokonano zmiany brzmienia art. 35 u.k.s.c., nadając mu brzmienie o treści: w sprawach z zakresu prawa pracy od pracodawcy pobiera się opłatę podstawową wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże

w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 000 złotych, od wartości przedmiotu sporu ponad tę kwotę, od pracownika i pracodawcy pobiera się opłatę od apelacji, na zasadach przewidzianych w art. 13 tej ustawy. Oznacza to, że uruchomione postępowanie kasacyjne (w 2024 r.) miało miejsce już pod rządami nowego brzmienia art. 35 u.k.s.c. i tym samym od skargi kasacyjnej powoda nie pobiera się (nie powinno pobrać się) opłaty, do której został on wezwany zarządzeniem z dnia 17 października 2024 r. (k-232). W tej sytuacji orzekając o kosztach procesu Sąd Najwyższy nie brał pod uwagę opłaty nienależnie uiszczonej, a w tym przedmiocie strona ma prawo domagać się jej zwrotu od sądu, który ją pobrał.

[r.g.]

[a.ł]